

dr hab. Gabriela Silva prof. AM
Akademia Muzyczna
im. Karola Szymanowskiego
w Katowicach

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ

mgr Wenjing Xue

Manon w dziełach operowych Daniel Auber'a, Jules Massenet i Giacomo Pucciniego – analiza porównawcza kluczowych fragmentów.

Zleceniodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie – Wydział Wokalno-Aktorski.

Wykonawca: dr hab. Gabriela Silva prof. AM

Praca doktorska mgr Wenjing Xue, została zatytułowana:

Manon w dziełach operowych Daniel Auber'a, Jules Massenet i Giacomo Pucciniego – analiza porównawcza kluczowych fragmentów.

Na dzieło artystyczne składają się: 3 płyty CD:

- Wersja elektroniczna pracy doktorskiej **Manon w dziełach operowych Daniel Auber'a, Jules Massenet i Giacomo Pucciniego – analiza porównawcza kluczowych fragmentów.**

- Dzieło artystyczne - Nagranie materiału muzycznego mgr Wenjing Xue:

1. **Manon Lescaut Daniel Auber'a (CD nr 1,2)**

- Aria Manon z I aktu *C est l histoire amoureuse*
- Aria Manon z II aktu *Plus de rêve qui m enivre*

2. **Manon Jules Masseneta (CD nr 3, 4, 5, 6, 7, 8)**

- Aria Manon z I aktu *Je suis encor tout étourdie*
- Aria Manon z I aktu *Restons ici, puisqu il le faut*
- Aria Manon z II aktu *Allons il le faut, Adieu, notre petite table*
- Aria Manon z III aktu *Je marche sur tous les chemins... Obéissons quand leur voix appelle*
- Duet Manon i Des Grieux z III aktu *Pardonnez moi, Dieu, N est-ce plus ma main*
- Aria Manon z IV aktu *Ce bruit de l or, Ce rire!*

3. **Manon Lescaut Giacomo Pucciniego (CD nr 9, 10)**

- Aria Manon z II aktu *In quelle trine morbide*
- Aria Manon z VI aktu *Sola, perduta, abbandonata*

- Materiał nutowy wg kolejności programu:

Dzieło zarejestrowane w marcu 2021r. w Sali Melcera UMCF. Fortepian Krzysztof Trzaskowski, reżyser dźwięku Ewa Lasocka.

1. **Manon Lescaut Daniel Auber'a (CD nr 1,2)**

- Aria Manon z I aktu *C est l histoire amoureuse*
- Aria Manon z II aktu *Plus de rêve qui m enivre*

2. **Manon Jules Masseneta (CD nr 3, 4, 5, 6, 7, 8)**

- Aria Manon z I aktu *Je suis encor tout étourdie*
- Aria Manon z I aktu *Restons ici, puisqu il le faut*
- Aria Manon z II aktu *Allons il le faut, Adieu, notre petite table*
- Aria Manon z III aktu *Je marche sur tous les chemins... Obéissons quand leur voix appelle*
- Duet Manon i Des Grieux z III aktu *Pardonnez moi, Dieu, N est-ce plus ma main*
- Aria Manon z IV aktu *Ce bruit de l or, Ce rire!*

3. *Manon Lescaut* Giacomo Pucciniego (CD nr 9, 10)

- Aria Manon z II aktu *In quelle trine morbide*
- Aria Manon z VI aktu *Sola, perduta, abbandonata*

Cześć opisowa:

Po zapoznaniu się z częścią opisową ww. pracy, stwierdzam, że pod względem redakcyjnym nie wzbudza żadnych zastrzeżeń. Zachowany jest podział na rozdziały, podrozdziały. Praca zawiera wstęp, 4 rozdziały, zakończenie, wykazy wykorzystanych publikacji, strony internetowe, wykaz tabel i przykłady nutowe.

Wzbogacona jest o przykłady nutowe, które podnoszą jej walory merytoryczne i estetyczne.

Wstęp:

Tematem rozważań niniejszej pracy jest analiza trzech wersji oper Manon:

- Manon Lescaut – Daniela Auber'a
- Manon – Julesa Masseneta
- Manon Lescaut – Giacomo Pucciniego.

Inspiracją do napisania tych oper jest powieść Abbe Prevosta „A history of the Cavaliers du chevalier des Grieux et de Manon Lescaut.

Książka również była inspiracją do napisania w 1952 roku Boulevard Solitude- dramatu lirycznego lub opery w jednym akcie Hansa Wernera Henzego do niemieckiego libretta Grete Weil, które jednak nie zdobyło takiego rozgłosu jak pozostałe dzieła i jest tylko wspomniane przez autorkę pracy.

Doktorantka analizuje różnicę przedstawienia głównej bohaterki w powieści i operach, dokonuje analizy porównawczej kluczowych fragmentów ww. oper, przybliża sylwetki kompozytorów, zestawia bohaterów poszczególnych dzieł oraz główne wątki fabuły.

Rozdział I.

Rozdział pierwszy rozpoczyna się przybliżeniem sylwetki autora powieści Abbe Prevosta „A history of the Cavaliers du chevalier des Grieux et de Manon Lescaut" – jako źródła inspiracji wybranych artystów. Następnie autorka opisuje skrótowo treść powieści, zaznaczając okoliczności powstania dzieła i osobiste przeżycia autora. Abbe Prevost to postać szczególna, widzimy analogie z życiorysem pisarza,

który dopuścił się pod wpływem impulsu ojcostwa, a pisanie książek stało się dla niego swego rodzaju terapią.

Kolejną częścią pierwszego rodzaju jest tabela, która w sposób bardzo przejrzysty porządkuje fabułę powieści.

Rozdział II.

Rozdział drugi rozpoczyna przedstawienie sylwetki kompozytora „Manon Lescaut” Daniela Auber’a, w której autorka chronologicznie przedstawia rozwój muzyczny i karierę. Wymienia jego dzieła i omawia styl muzyczny kompozytora. Wskazuje, że artysta odnosił duże sukcesy, doceniał innych kompozytorów i ich twórczość, co było wówczas rzadkością. Zachwycony kunsztem wielkiego włoskiego kompozytora G. Rossiniego, powiedział „jeśli ktoś nie wie, jak tworzyć muzykę taką jak Rossini, po co w ogóle komponuje?”

Wenjing Xue przybliżyła nam jak dzisiaj odbierana jest twórczość kompozytora. Współcześnie opery Auber’a nie należą do standardowego repertuaru i spośród ponad 50 stworzonych przez niego dzieł tylko dwie zyskały rozgłos.

La Muerte de Portici napisana w 1828 roku, wystawiona ponad 500 razy (uznana przez R. Wagnera operę pełną pasji i serca), Gustave III napisana w 1833 roku.

W 1856 roku Danie Auber napisał 3-aktową operę komiczną Manon Lescaut. Fabuła komedii prawie nie wykazuje podobieństw do powieści Prevosta. Giacomo Meyerbeer – niemiecki kompozytor wyraził się o niej „Chociaż muzyka Auber’a jest muzyką starca, nadal jest pełna świeżości i kreatywności, melodyjna i pełna humoru, a jej słuchanie sprawia ogromną przyjemność”

Była to wówczas bardzo popularna opera, zniknęła po 63 przedstawieniach.

Kolejna część rozdziału II to charakterystyka „Manon” Julesa Massenet’a.

Doktorantka podkreśla, iż w latach 80 i 90 XIX wieku Massenet należał do najwybitniejszych kompozytorów operowych Francji. Wenjing Xue zwraca uwagę, że bohaterami jego oper są przede wszystkim postacie kobiece, co było bardzo modne na przełomie XIX i XX wieku. Role tych kobiet są ogromnym wyzwaniem wokalnym i aktorskim, i do takich właśnie należy opisywana Manon. Doktorantka podkreśla, że dzisiaj słyszymy zarzut nadmiernej czułości, czy egzaltacji w budowaniu portretu muzycznych współczesnych odtwórczyń Manon. Ja osobiście skłaniam się ku budowaniu postaci emocjonalnie zaangażowanych.

Następna część rozdziału skupia się na „Manon Lescaut” G. Pucciniego.

Puccini okrzyknięty najlepszym kompozytorem operowym po Verdim.

Manon Pucciniego – jak wskazuje doktorantka – to opera okresu transformacji postaci kobiecych. Kompozytor - jak słusznie zauważa doktorantka – odznaczał się wspaniałym wyczuciem żywiołu teatru, wprowadził zasadę, że dramat muzyczny ma być zrozumiały także bez słów.

Autorka w rozdziale II dokonuje swojego porównania postaci Manon jak i porównuje wątki analizowanych oper. Cała analiza znajduje się w przejrzystej, klarownej tabeli.

Rozdział III.

Szczegółowy opis dokonywanych nagrań = analiza kluczowych fragmentów muzycznych.

Autorka szczegółowo opisuje i porównuje, każdy nagrany utwór, pod względem formy, rytmiki, kantyleny, melodyjności, harmonii, wyrazu muzycznego, tonacji i środków wykonawczych. Zamieszcza wiele starannie wybranych przykładów nutowych wyszczególniając charakterystyczne cechy.

Rozdział IV.

W rozdziale IV Wenjing Xue skupia się na analizie elementów wykonawczych. Podczas ww. analizy autorka pracy podkreśla swoje spostrzeżenia dotyczące stylistyki wykonawczej, porównuje elementy muzycznych arii, które różnicują styl omawianych kompozytorów.

Autorka dokonuje całej analizy z punktu widzenia wykonanych przez siebie utworów.

Zakończenie.

Doktorantka uzasadnia wybór tematu pracy doktorskiej, podkreśla jak ogromną osiągniętą wiedzę teoretyczną i praktyczną pod kierunkiem prof. Jolanty Janucik, jak również zmieniła się jej świadomość dotycząca różnorodności stylów. Pobudziła wyobraźnię słuchową do kształtowania różnorodnych barw dźwięków, jak i rozbudowała w znacznym stopniu aparat techniczny.

Ocena pracy doktorskiej i dzieła artystycznego.

Praca doktorska mgr Wenjing Xue pod nazwą „Manon w dziełach operowych Daniel Auber’a, Jules Massenet i Giacomo Pucciniego – analiza porównawcza kluczowych fragmentów” składa się z dzieła artystycznego zapisanego na DVD, którym są arie Manon z trzech oper oraz opisu.

Na opis składają się: wstęp, 4 rozdziały wyczerpujące temat w podrozdziałach, zakończenie i bibliografia. W zakończeniu, poza wnioskami, doktorantka przedstawia najważniejsze argumenty świadczące o celowości napisania pracy na ten temat.

Omawiana praca zawiera ponad 140 stron. Pod względem językowym została napisana dobrze, sposób wypowiedzi i stosowane słownictwo stanowią o szerokiej wiedzy autorki. Praca pisemna jest opisem dzieła artystycznego i tylko w połączeniu obu tych elementów otrzymujemy pracę doktorską.

Wszystkie zagadnienie teoretyczne odnośnie do wykonania załączonego dzieła artystycznego zostały przedstawione bardzo drobiazgowo i w pełni wyczerpują temat. Praca stanowi głęboką, badawczą formę analizy postaci Manon w trzech operach: Auber’a, Masseneta i Pucciniego.

Oceniając dzieło artystyczne pragnę podkreślić, iż artystka dysponuje bardzo ciekawym w barwie głosem sopranowym o rozległej skali i dużej sprawności technicznej.

W sposób bardzo sugestywny i przemyślany kreuje zapisaną na nagraniach DVD partię Manon. Jej ogromna muzykalność, umiejętność operowania barwą i wolumenem sprawiają, że treść i ekspresja zawarta w partii Manon, znajdują właściwe przesłanie.

Pragnę podkreślić, iż doktorantka podjęła się bardzo trudnego zadania. Zaczynając od partii Manon w operze Auber’a, która przeznaczona jest na sopran koloraturowy, poprzez Manon Masseneta przeznaczoną na sopran lirico – koloraturowy, po Manon Pucciniego- śpiewaną przez soprany spintowe, wręcz dramatyczne.

Moim zdaniem, doktorantka wywiązała się z tej trudnej lekcji bardzo dobrze. Osobiście najbardziej podobała mi się i zachwyciła mnie w ariach z opery „Manon” Masseneta, w których pokazała znakomitą technikę wykonawczą, wyrównane rejestry, dużą swobodę w bardzo trudnych pasażach wokalnych,

pięknie i krystalicznie brzmiące dźwięki.

Zachwyciła mnie również ogromną muzykalnością i ekspresją. Jeśli chodzi

o „Manon”

Pucciniego sądzę, że pomimo dobrze wykonanych arii, głos wymaga większej dojrzałości, co w przypadku Wenjing Xue jest tylko kwestią czasu.

Zdarzają się drobne nieczystości, co nie świadczy o tym, że doktorantka nie posiada bardzo dobrego słuchu. Myślę, że jest to tylko kwestia krótkiego czasu na nagranie, który powoduje, że wykonawca jest zmuszony w iście szybkim czasie dokonać nagrania trudnych, wymagających arii.

Konkluzja:

Praca doktorska mgr Wenjing Xue – „Manon” w dziełach operowych Daniel Auber’a, Jules Massenet i Giacomo Pucciniego – analiza porównawcza kluczowych fragmentów – składająca się z dzieła, którym jest nagranie na płytach CD, jak i opis tego dzieła zasługują na najwyższą ocenę.

Niniejsza praca doktorska powinna znaleźć się w obiegu publicznym (zarówno w Polsce jak i w Chinach), ponieważ wnosi interesujący wkład w rozwój wiedzy muzycznej oraz wypełnia braki materiałów analizujących i porównujących ww. trzy opery, a w szczególności partie wokalne Manon. Praca doktorska może być pomocna dla sopranistek przygotowujących się do wyboru i realizacji wybranej partii.

Wyżej przedstawiona praca doktorska zasługuje na najwyższą ocenę. Pani mgr Wenjing Xue w pełni rozwiązała założone zagadnienia artystyczne i tym samym spełnia wymagania ustawy.

Stawiam wniosek o przyjęcie tej pracy i nadania na jej podstawie pani mgr Wenjing Xue stopnia doktora.

dr hab. prof. AM

Gabriela Silva

